

کارگاه سیره نبوی

❖ تمرین سیره شناسی

اندیشه جوی گرامی! یک پدیده و یا واقعه را انتخاب نمایید و به طور انفرادی، تمامی مراحل ذیل را در مورد آن پاسخ بدهید. سپس در گروه، پاسخ‌های خود را به بحث و گفتگو بگذارید.

گام ۱: چه خبر؟ توصیف یک پدیده یا واقعه در زمان و مکان

گام ۲: چرایی کار؟ ارائه تحلیل و دلایل وقوع حادثه

گام ۳: ارائه قانون جنبه فرازمانی و فرامکانی (خارج نمودن عناصر زمان و مکان)

گام ۴: بررسی وضع موجود آگاهی به زمان و مکان حاضر

گام ۵: قانون وضع موجود نتیجه گیری

گام ۶: پیش بینی یا آینده نگری

گام ۷: ارائه راه حل

توضیحات: فایده این گام‌ها چیست؟ به ما می‌آموزد در قرآن با این نگاه که «من چه کنم؟» تامل و تدبر کنیم.

مثال ۱: داستان حضرت یوسف و قانون کلی قابل برداشت از آن

من یتق و یصبر فان الله لایضیع اجر المحسنین (یوسف/۹۰)

مثال ۲: داستان حضرت یونس و قانون کلی قابل برداشت از آن

- و ذالنون اذ ذهب مغاصبا فظن ان لن نقدر علیه احد فنادی فی الظلمات ان لا اله الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین ●
- فاستجبنا له و نجیناه من الغم و کذالک ننجی المومنین ● (انبیاء/۸۸-۸۷)

سوالات کارگاه هم‌اندیشی سیره نبوی

➤ در مواجهه با سیره معصومین، عده‌ای میل به «دوربینی» دارند و اذعان می‌کنند که «کار پاکان را قیاس از خود مگیر» و عده‌ای نیز میل به نزدیک‌بینی دارند و می‌خواهند از تمامی رفتارها و سیر زندگانی معصومین (ع)، الگوبرداری کنند، این دو دیدگاه را تحلیل کنید.

➤ «در این شرایط زمانی و مکانی، و با توجه به رفتار و گفتار عملکرد این بزرگواران، حال ما چه کنیم؟»

➤ آیا باید سعی کنیم یک منطق عملی ثابت در زندگی داشته باشیم؟ آیا این امر، نشانه انعطاف ناپذیری و به نوعی جمود فکری نیست؟

➤ اگر یک سلسله اصول اخلاقی ثابت بر سیره معصومین، حاکم است، چرا پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) در جنگ بدر آب را بر روی مشرکان بستند ولی حضرت امیرالمومنین (علیه السلام) در جنگ صفین آب را نبستند؟

➤ دروغ حرام است ولی وقتی جان کسی در خطر است، می‌توان دروغ گفت. آیا این جواز دروغ‌گویی، دلیلی بر این است که اسلام هم نسبیت اخلاق را قبول دارد؟

➤ اُمّی بودن پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) به چه معناست؟ آیا این یک نقطه ضعف برای مسلمین قلمداد نمی‌شود که پیامبرشان، «اُمّی» است؟